

De kunst van een spiegel voorhouden

Thomas J Price,
*Moments
Contained*,
2023. Brons,
128 × 95 × 363 cm.
Archief Sculpture
International
Rotterdam.
Fotografie:
Jannes Linders

Laatst vroeg zoonlief mij waarom zoveel mensen zo boos waren over het beeld dat onlangs is onthuld op het Rotterdamse Stationsplein. Met 'boos' bedoelde hij eigenlijk het feit dat er zoveel ophef en discussie over was ontstaan. Het standbeeld *Moments Contained* (ook wel bekend als de 'jonge zwarte vrouw op Nikes') van Thomas J Price heeft veel losgemaakt en mensen raken er maar niet over uitgepraat. Op sociale media is het beeld het meest besproken onderwerp van de afgelopen tijd, waarbij de gemoederen bij voor- en tegenstanders soms hoog oplopen.

Ook columnisten in de landelijke kranten buitelen over elkaar heen en roepen weer reacties op die – zacht gezegd – niet om over naar huis te schrijven zijn. Vanwege de ophef gingen bijna alle grote kranten en online-nieuwssites aan de haal met het beeld. Meer dan veertig artikelen zijn er inmiddels al over gepubliceerd. Ja, zelfs Amerikaanse media vonden het allemaal reuze interessant.

In Jip-en-Janneketaal probeerde ik mijn zoon duidelijk te maken dat smaken verschillen en dat kunst ook een goed instrument kan zijn om verschillende meningen over wezenlijke zaken in de samenleving bloot te leggen. Hij snapte er niks van. 'Je kunt het toch gewoon mooi of niet mooi vinden? En waarom moet je overal een mening over hebben?'

Positieve veranderingen

Ik moest terug naar de tekentafel en uitleggen waar de discussie precies over ging. Namelijk dat de achterliggende gedachte van de kunstenaar was, dat het mensen bewust maakt van de dingen die ons al eeuwen omringen. Dat we vaak alleen beelden van machtige (witte)

Rachid Benhammou

mannen zien. Dat ook alledaagse mensen, die over het algemeen minder zichtbaar zijn in de maatschappij, een plek in de openbare ruimte verdienen. En dat veel mensen het daar niet mee eens zijn en vinden dat de alledaagse vrouw geen standbeeld verdient, omdat ze 'niets heeft gepresteerd'.

Wat je er ook van vindt, het kunstwerk heeft gedaan wat het moest doen. Het heeft namelijk een discussie veroorzaakt waarbij menselijke emoties een medium kregen. Zo'n discussie kan voor positieve verandering zorgen. Maar tegelijkertijd laat het ook zien hoe groot de tweedeling in een samenleving kan zijn.

Ik hoor zoonlief, al fronsend met zijn wenkbrauwen, vragen: 'Maar dat beeld heeft mensen dus verder van elkaar gebracht, want iedereen is boos op elkaar. Hoe kan dit dan voor een positieve verandering zorgen?' Ja, ik heb een eigenwijs kind dat vaak vervelende vragen stelt. Ik legde hem uit dat wanneer mensen met elkaar in gesprek gaan, ook al zijn ze het oneens met elkaar, dat dat iets goeds is. En dat dit standbeeld bij velen voor zelfexpressie heeft gezorgd.

Want in al hun veelvormigheid bieden artistieke uitingen een unieke manier om complexe gevoelens te communiceren en met elkaar te delen, die soms moeilijk onder woorden te brengen zijn. Kunst kan een uitlaatklep bieden voor emoties die voortkomen uit onvrede, angst, verdriet of juist vreugde. Door middel van kunst kunnen mensen hun gevoelens delen en verwerken, wat doorgaans kan bijdragen aan een beter emotioneel welzijn. Maar dan moet je er wel voor openstaan.

Verbindende kracht

Toen zoonlief al lang en breed in dromenland was beland en ik weer terugdacht aan ons gesprek, werd het mij ook duidelijker. Iedereen heeft het recht om gehoord en gezien te worden, ongeacht achtergrond of omstandigheden. Kunst kan dienen als een krachtig instrument om de stemmen van degenen die anders misschien worden genegeerd, te versterken. In een samenleving waarin we constant bezig zijn te leren hoe we samen kunnen leven, kunnen kunst-

projecten, zoals dit standbeeld, gemeenschappen samenbrengen en een platform bieden voor mensen met diverse ervaringen en perspectieven. Individuen kunnen hun verhalen delen en het bewustzijn vergroten over hoe we met elkaar omgaan, over sociale kwesties of pijnpunten in de samenleving.

We leven in een wereld die steeds meer verdeeld raakt en waarin verschillen in achtergrond, mening en status soms tot diepe kloven leiden. Een standbeeld als dat op het Rotterdamse Stationsplein kan fungeren als een krachtig instrument om bruggen te slaan en tweedeling te overwinnen. Want kunst heeft de unieke eigenschap om mensen samen te brengen, ongeacht hun verschillen, en een gevoel van gemeenschappelijkheid te creëren. En ja, soms wordt er eerst met gestrekt been ingegaan, alvorens we een waardige en vruchtbare dialoog met elkaar kunnen voeren. Kunstwerken kunnen discussies en debatten aanwakkeren over maatschappelijke kwesties en ongemakkelijke onderwerpen aansnijden. Door middel van kunst kunnen we onze perspectieven verbreden, nieuwe inzichten verwerven en een basis leggen voor een constructieve uitwisseling van ideeën.

Ikzelf had niet echt een mening over het standbeeld van de jonge zwarte vrouw, daar op het Stationsplein. Totdat de discussie losbarstte. Wat ik nu van dat standbeeld vind? Dat het ons een spiegel voorhoudt, waarin verschillende stemmen, perspectieven, ervaringen en identiteiten worden getoond. Door die spiegel krijgen we weer een kans om de wereld door de ogen van anderen te zien en empathie te ontwikkelen voor mensen die anders zijn dan wij. Ik ben benieuwd of zoonlief dat ook zo ziet. Ik hoop het wel. •

Rachid Benhammou is cultureel ondernemer en freelance journalist en is werkzaam in de theaterwereld